

ת"פ 63127/10/20 - מדינת ישראל נגד שאדי עפלוני, פלוני, פלוני

בית משפט לנוער בבית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 63127-10-20 מדינת ישראל נ' פלוני ואח'
8.4.2021

לפני כבוד השופט ניר זנו
המאשימה
מדינת ישראל

נגד
הנאשמים
שאדי עפלוני
פלוני
פלוני

נוכחים:

ב"כ המאשימה עו"ד איריס מוריץ

הנאשם 1 בליווי הוריו

ב"כ הנאשם 1 עו"ד פאדי אסעד

הנאשם 2 בליווי אמו

ב"כ הנאשם 2 עו"ד לירון שרקוביק

קצינת המבחן גב' אביטל בקר

החלטה בעניין נאשמים 1 ו-2

החלטה

"הידרשות למתן מענה יעיל בהחלת תנאי 'תו סגול' בעת ימי קורונה, מאלצת לקיים את הדיון מחוץ למקום המושב הקבוע של בית המשפט לנוער בתל אביב.

עמוד 1

מתוקף סמכותי לפי סעיף 44(ב) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984, אני מורה כי הדין יתקיים בפניי בבית משפט השלום בבת-ים".

ניתנה והודעה היום כ"ו ניסן תשפ"א, 08/04/2021 במעמד הנוכחים.

ניר זנו, שופט

החלטה בעניין הנאשמים 1-2

נוסח לפרסום

החלטה זו מתייחסת לבקשת באי כוח הקטינים 1-2 (להלן: "הקטינים") להורות על ביטול כתב האישום שהוגש נגדם בשל העובדה כי לא הועמדה להם "זכות השימוע" המנויה בסעיף 60 לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב), התשמ"ב-1982 (להלן: "החוק")

בתאריך 29.10.20 הוגש כתב אישום המייחס לקטינים עבירה של תקיפה הגורמת חבלה של ממש, עבירה לפי סעיף 380 בצירוף סעיף 29 (א) לחוק העונשין, תשל"ז-1977 ועבירה של תקיפה סתם עבירה לפי סעיף 379 לחוק העונשין, תשל"ז-1977.

בדין שהתקיים בתאריך 17.1.21 הודע לבית המשפט על ידי ב"כ המאשימה כי הוחלט על תיקון כתב האישום באופן המייחס לקטינים עבירה של תקיפה הגורמת חבלה של ממש, עבירה לפי סעיף 380 בצירוף סעיף 29 (א) לחוק העונשין, תשל"ז-1977 וכי הוחלט על מחיקת הקטין 4 מכתב האישום.

כבר בדין זה העלה ב"כ הקטין 1 טענה בדבר אי קיום זכות השימוע והדין נדחה מעת לעת לצורך הידברות בין הצדדים.

בדין שהתקיים בתאריך 25.3.21 חזר ב"כ הקטין 1 על טענתו כי לא ניתנה לקטין "זכות השימוע" ועתר לביטול כתב האישום. טען, כי ביום 26.7.20 הוגש לקטין מכתב "יידוע" (סומן נ/1), באותו היום שלח בא כוחו לתביעה מכתב בו ציין כי הינו מייצג את הקטין בהליך השימוע, עתר לקבלת חומרי החקירה עובר להליך השימוע וכן לקבוע פגישה לצורך קיום השימוע. כתגובה, נרשם בכתב יד על ידי נציגת המאשימה כי התיק הועבר ליחידה החוקרת להשמת חקירה וכשישוב התיק לידי התובע ובקשתו תטופל (נ/2). להפתעתו ביום 29.10.20 הוגש כתב האישום, מבלי שבוצע שימוע לקטין וחרף המכתב ששלח לתביעה ותשובתם.

טען כי ב"כ המאשימה אינה מכחישה את העובדה כי כתב האישום הוגש מבלי שבוצע הליך שימוע אולם לשיטתה יש לרפא הפגם בצעד פחות דרסטי.

לטענתו, הגשת כתב אישום ופתיחת הליך פלילי כנגד אדם הינו דבר משמעותי עבור כל אדם ובפרט כלפי קטין, ללא עבר פלילי. טען, כי לא בכדי עוגנה זכות השימוע בחוק ועל בית המשפט לשמור כי זכות זו לא תפגע.

עוד טען כי במסגרת זכות זו יכל הקטין, באמצעותו, להגיש את טענותיו באשר להגשת כתב אישום

נגדו, דבר שיכול היה להוביל בסופו של יום לאי הגשת כתב אישום כנגדו.

טען כי בתיק זה מתעוררת בעיה בחומר הראיות ביחס לקטין ולשיטתו לו היה מציג זאת למאשימה

בהליך השימוע לא היה מוגש כתב האישום הן בשל השיקול הראייתי והן מאחר והמדובר בקטין,

בשל נסיבות העבירה וחלקו של הקטין באירוע.

טען כי המאשימה מנעה מהקטין זכות בסיסית וחשובה ביותר ובמידה ובית המשפט לא יבטל

את כתב האישום והא למעשה מכשיר את התנהלותה הרשלנית של המדינה. ב"כ הקטין הפנה

לפסיקה רלוונטית.

ב"כ הקטין 2 טענה אף היא כי הקטין קיבל מכתב יידוע (נ/3) בעקבותיו נערכה פנייה לבית המשפט

למנות לקטין סנגור לצורך הליך שימוע (נ/4).

טענה כי היא ערכה פנייה בכתב לתביעה כי היא מייצגת את הקטין ומבקשת לצלם את חומר

הראיות עובר להליך השימוע. תגובת התביעה היתה כי התיק הועבר להשלמת חקירה ולכשיחזור

תטופל בקשתה. להפתעתה, כתב האישום הוגש מבלי שבוצע הליך שימוע ובניגוד לאמור במכתבה

ובתגובת התביעה.

טענה לגילו הצעיר מאוד של הקטין ביום אירוע נשוא כתב האישום אז כבן 13 וארבעה חודשים,

טענה כי המדובר בקטין בן טובים שזוהי הסתבכותו הראשונה. זאת ועוד טענה כי בתיק בעיות

ראיותיות הקשורות לאמינות המתלונן דבר שהוביל את המאשימה לתיקון כתב האישום על ידי

מחיקת האישום השני. טענה כי לו היתה ניתנת לה ההזדמנות לשטוח טענותיה בהליך השימוע יכול

להיות בסבירות גבוהה מאוד כי כתב האישום לא היה מוגש כלל.

ב"כ המאשימה טענה כי בשל תקלה כתב האישום הוגש מבלי שבוצע הליך שימוע וחרף פניותיהם בכתב של באי כוח הקטינים. עם זאת טענה כי אין מקום לצעד קיצוני כמו ביטול כתב אישום, בפרט כאשר תקופת ההתיישנות חלפה. טענה כי הגם ונפלה טעות אין המדובר במקרה שהינו שערורייתי באופן המצדיק ביטול כתב האישום, ניתן לרפא את הפגם באמצעות שימוע בדיעבד והפנתה לפסיקה מתאימה.

דין והכרעה:

ס' 60 א' לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן: "החסד"פ"), שכתרתו "יידוע והעברת חומר החקירה לתובע", מעגן את חובת המאשימה ביידוע חשוד בדבר העברת חומר החקירה לידי ואת זכותו לפנות אליה תוך 30 יום, מיום קבלת ההודעה ולתת טעמו מדוע אין להגיש נגדו כתב אישום.

"כלל השימוע", כעקרון של המשפט המנהלי, קובע כי "רשות מנהלית לא תפגע באדם אלא אם ניתנה לו קודם לכן הזדמנות נאותה להשמיע טענותיו בפניה" (י' זמיר, הסמכות המנהלית, כרך ב', תשנ"ו - 1996, עמ' 793 - 794). "בגדרי השימוע ניתנת לנפגע זכותו לשטוח את טענותיו במלואן, ועל הגורם המחליט להאזין לדברים בנפש חפצה, ומתוך נכונות להשתכנע ככל שבדברים יש ממש. זוהי זכות הטיעון שהיא מן הזכויות היסודיות במשפטנו. היא נמנית עם עקרונות הצדק הטבעי וקשורה בטבורה לחובת ההגינות השילטונית" (בג"צ 554/05, רס"ר שרה אשכנזי נ' מפכ"ל המשטרה, תקדין עליו 2005 (3), 3043).

אם כן, זכות השימוע נועדה לאפשר לחשוד לשטוח טענותיו קודם שתחליט הרשות המוסמכת האם יש מקום להעמידו לדין ומאפשרת לחשוד לשכנע כי יש להימנע מהעמדתו לדין ובכך לחסוך ממנו את הפגיעה הקיימת בעצם פתיחת הליך פלילי נגדו. כמו כן, זכות השימוע נועדה לשם יעול ההליך, צמצום יריעת המחלוקת בין הצדדים עוד בטרם יפתח ההליך בבית המשפט, מייעלת ההליך הפלילי ומסייעת לחסכון בזמן השיפוט.

ס' 149(3) לחוק קובע, כי לאחר תחילת המשפט רשאי הנאשם להעלות טענות מקדמיות, אשר אחת מהן הינה "פגם או פסול בכתב האישום". מוסיף ס' 150 לחוק וקובע, כי במידה ונתקבלה הטענה המקדמית רשאי בית המשפט לתקן את הפגם בדרכים שונות אשר יבחר, אם זה תיקון כתב האישום, ביטולו או ביצוע פעולה אחרת, אשר תביא לתיקון הפגם.

משנפל פגם בהליך הכנת כתב האישום והגשתו, ובעניינו, הפרת "זכות השימוע" של הקטינים, יש לבחון את מהות הפגם והשלכותיו על ההליך המשפטי והאם האפשרות היחידה לרפאו היא ביטול כתב האישום או האם קיימות אפשרויות נוספות אשר אינן עולות לכדי ביטול כתב האישום באורה של דוקטרינת "הבטלות היחסית".

בעניינו, אין מחלוקת, כי כתב האישום הוגש בלא עריכת שימוע כנדרש בחוק וזאת למרות שבוצעו פניות בכתב מטעם באי כוח הקטינים 1-2, כל אחד בנפרד, לצורך קבלת חומר הראיות והיערכות להליך השימוע

וכן קביעת מועד להליך השימוע וחרף תשובתה בכתב, של התביעה, לגבי כל אחד מהקטינים, כי לאחר השלמת החקירה והשבת התיק לידי התובע תטופל בקשתם זו.

המאשימה לא נתנה כל הסבר מניח את הדעת להתנהלותה זו מלבד שטענה כי "נפלה טעות" וביקשה לרפא פגם זה באמצעות "שימוע בדיעבד".

מחדלי התביעה חזרו על עצמם פעמיים, הן בעניין הקטין 1 והן בעניין הקטין 2 וחרף פניות בכתב שנערכו מטעמם של באי כוחם של הקטינים, באופן שלא ניתן להתעלם מעוצמתם המצטברת.

הגשת כתב אישום נגד נאשם בכלל וכנגד נאשם שהוא קטין בפרט, אינה דבר של מה בכך. הוראות חוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), התש"ך-1960 מכוונות לכך כי יש לשמור על זכויות נאשמים קטינים יתר על המידה שכן פגיעה במי שעתידו לפניו, הינה פגיעה חמורה העלולה לתייגו בעיני החברה כאדם המעורב בפלילים, כבר בראשית דרכו ועל בית המשפט לנוער להקפיד על זכויותיו של נאשם קטין בכלל ועל זכות השימוע בפרט.

יפים לעניינו דבריו של כבוד השופט א' רובינשטיין בבש"פ 5310/07 יוסי כשכאש נ' מדינת ישראל,

פורסם בנבו בתאריך 3.7.10:

"בשאלה האם אי קיום השימוע לפי סעיף 60א גורר בטלות יחסית באופן שניתן לקיים שימוע למפרע, או שמא בטלות מוחלטת נחלקו ערכאות דיוניות (ראו בין היתר ע"פ (ירושלים) 30541/06 מדינת ישראל נ' יצחק בן אברהם כהן (לא פורסם) ולעומתו תפ"ח (תל-אביב-יפו) 1199/05 מדינת ישראל נ' אחיקם פולנסקי (לא פורסם)). ואולם, המשיבה לא עירערה על החלטת הביטול במקרה דנא, וממילא אין מתעורר הצורך לדון בסוגיה זו, והיא תיוותר בצריך עיון. בהחלטת סגן הנשיא בית אור מיום 6.6.07 נקבע מפורשות, כאמור, כי השימוע צריך להיערך בלא שכתב אישום תלוי ועומד. אזכיר, כי בהצעת החוק (הצעת חוק סדר הדין הפלילי (תיקון מס' 26) (זכות השימוע) התשנ"ט-1999, הצעות חוק תשנ"ט, 376 מאת ח"כ אמנון רובינשטיין), נומקה הענקת זכות השימוע כך: "ההחלטה להעמיד אדם לדין, ובעיקר לגבי עבירות חמורות, היא החלטה רבת משמעות. בחברה שאנו חיים בה, די בכתב אישום, לבטח בעבירות חמורות, כדי לפגוע פגיעה קשה בנאשם"

בית משפט סבור כי בדרך של שימוע למפרע לא ניתן להשיג את התכלית המבקשת למנוע את הפגיעה

האנהרטית בנאשם הנלוות לעצם הגשת כתב האישום נגדו, שכן כתב האישום כבר הוגש הלכה

למעשה.

זאת ועוד, בית המשפט לקח בחשבון את גילם של הקטינים בזמנים הרלוונטיים לכתב האישום, היותם ללא עבר פלילי ולמעשה האירוע המיוחס להם הינו חריג בנוף חייהם, תפקודם תקין מאוד בכל תחומי החיים והם משתפים פעולה עם שירות המבחן.

בנסיבות הכוללות של המקרה דנן, בשים לב לפגמים אשר חזרו על עצמם בהגשת כתב האישום ובשים לב לעוצמתם המצטברת, בית המשפט סבור כי ביצוע שימוע בדיעבד לא יירפא את הפגיעה שנגרמה לקטינים 1 ו-2 עד כה בהתאם לאמור.

אשר על כן ובשים לב לנסיבות דנן, אני מורה על ביטול כתב האישום כנגד הקטינים 1 ו-2.

ניתנה והודעה היום כ"ו ניסן תשפ"א, 08/04/2021 במעמד הנוכחים.

ניר זנו, שופט

הוקלדעלידיגילמשומר